TURU-
UURINGUTE
AS

LGBT teemaline avaliku arvamuse uuring

04/2019

INIMÕIGUSTE KESKUS
HUMAN RIGHTS CENTRE
ЦЕНТР ПО ПРАВАМ ЧЕЛОВЕКА

TURU-
UURINGUTE
AS

Teemad

LGBT

- Kokkupuude LGBT teemaga (küsimus 17)
  - Kokkupuude kampaaniatega, mis õhutavad sallimatusele homoseksuaalide suhtes (küsimus 9)
- Homoseksuaalsus
  - Teadlikkus ja tähendus (küsimused 1 ja 2)
  - Kokkupuude (küsimused 10 ja 11)
  - Suhtumine homoseksuaalsusesse
    - Homoseksuaalsuse vastuvõetavus (küsimus 3)
    - Homoseksuaalsuse arvatav vastuvõetavus Eesti ühiskonnas (küsimus 5)
    - Homoseksuaalsuse vastuvõetamatuse põhjused (küsimus 4)
    - Homoseksuaalsuse vastuvõetavuse piirid (küsimus 6)
    - Suhtumise muutus homoseksuaalsusesse (küsimused 7)
    - Positiivse muutuse põhjustajad (küsimus 8)
    - Homoseksuaalsuse põhjused (küsimus 12)
    - Homoseksuaalsete õigused (küsimus 13)
    - Erakonna/kandidaadi homoseksuaalsete õiguste pooldamise mõju poliitilisele valikule (küsimus 14)
- Transsoolisus
  - Uskumine (küsimus 15)
  - Vastuvõetavus (küsimus 16)

TURU-
UURINGUTE
AS

Metoodika ja vastutajad

- Üldkogum: üle 15-aastane Eesti elanikkond, 2012. aastal 15-74-aastane elanikkond
- Meetod: Omnibuss silmast-silma intervjuudena arvut iteel juhitavana
- Valimi koostamine: kasutati üldkogumi proportsionaalset mudelit, hiljem tulemused kaaluti üldkogumile vastavaks soo, vanusegruppide, rahvuse, hariduse, piirkonna ja asulatüübi järgi.
- Planeeritud valim: 1000
- Valimiviga: 1000 vastaja puhul ±3,1%, väiksemate gruppide vaatlemisel võib viga olla suurem
- Küsitluse pikkus: 4 lehekülge

Läiviimise aasta	Küsitlusperiood	Vastajate arv	Üldkogum
2012	31.05 - 13.06	1005	1 029 761
2014	27.05 - 15.06	1010	1 113 355
2017	28.03 - 10.04	1005	1 102 953
2019	02.04 - 16.04	1022	1 102 616

VASTUTAJAD

Tellijapoolne kontaktisik	Egert Rünne
Uuringu projektijuht ja aruande koostamine	Liis Grünberg, liis@turu-uuringute.ee, 58529707
Valim, ankeedi programmeerimine ja andmetöötlus	Reijo Pohl, Marina Karpištšenko
Küsitlustöö koordineerimine	Kristel Merusk

Metoodika

Valimi jagunemine, n=1022, %

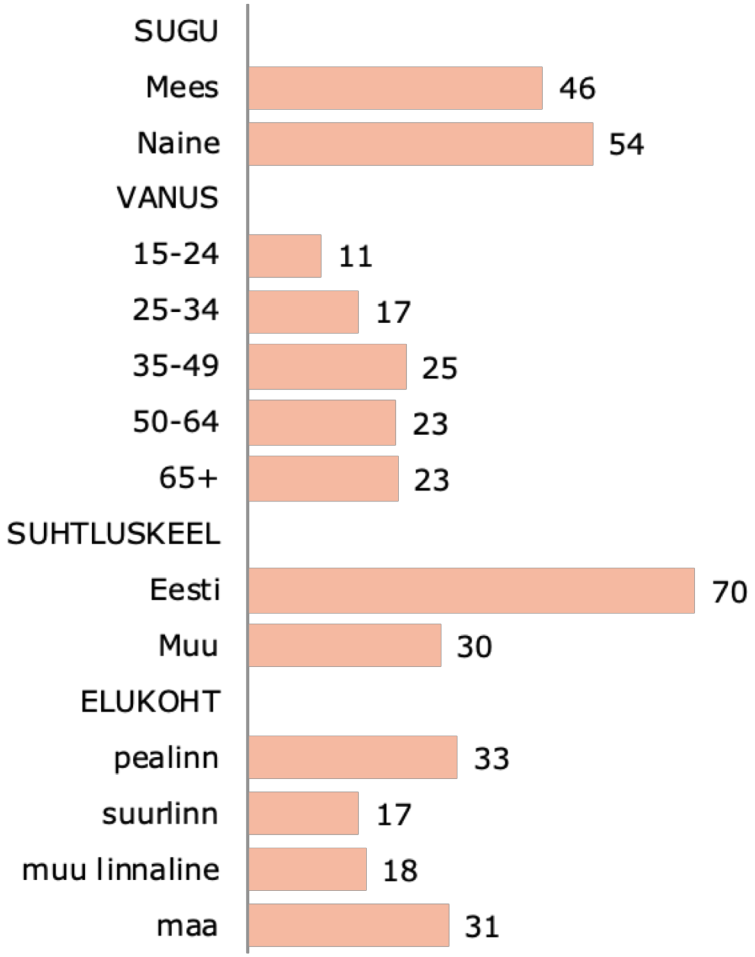

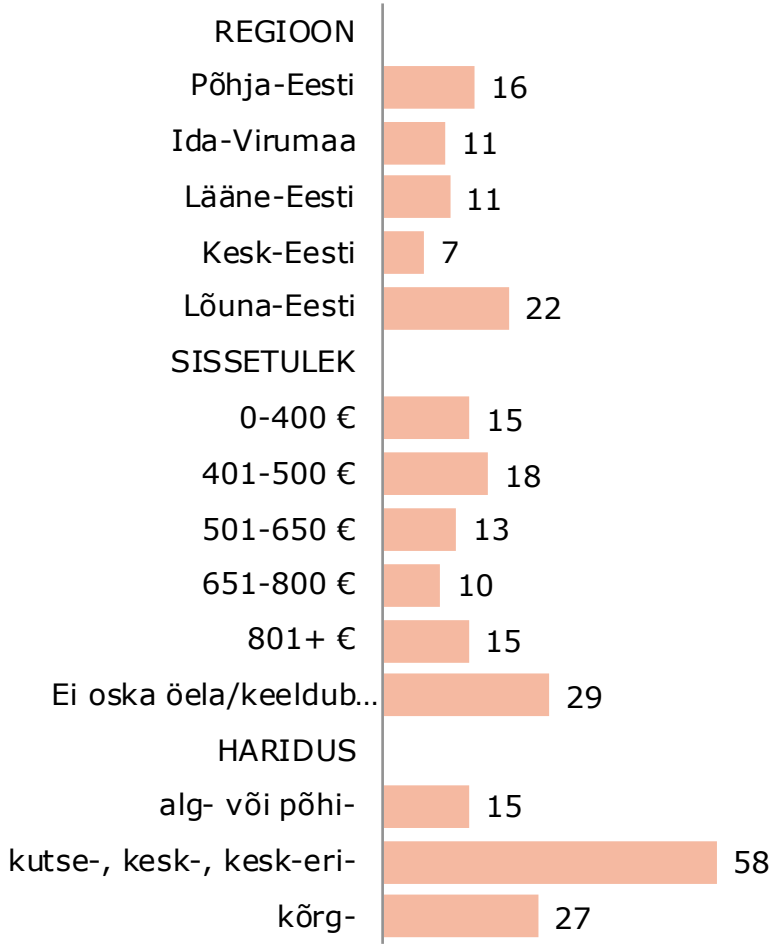

LGBT

TURU-
UURINGUTE
AS

LGBT

Kokkupuude (Slaid 7)

- Valdavalt on viimase kahe aasta jooksul LGBT ehk lesbide, geide, bi- ning transsooliste teema jõudnud inimesteni traditsioonilise meedia (ajakirjanduse, TV ja raadio) vahendusel – 51%. 37% on saanud informatsiooni interneti teel. Muud teabekanalid jäävad märgatavalt marginaalsemateks. Elanikkonnast üle 1/5 ei ole selle teemaga kokku puutunud.
- Võrreldes varasemate tulemustega on antud teemaga kokku puutumisel oluliselt vähenenud traditsioonilise meedia osakaal ja suurenenud interneti mõju.
- LGBT temaatika kohta on keskmisest enam kõigist teabekanalitest teavet saanud ja isiklikku kokkupuudet omanud eestikeelne elanikkond, 20-39-aasatased, kõrgeima hariduse, sotsiaalse staatuse kui ka sissetulekuga inimesed.
- Lisaks on LGBT temaatika kohta keskmisest enam teavet saanud:
  - Traditsioonilise meedia kaudu – 50-59-aastased (62%), eestikeelsed (58%) ja Lääne-Eesti (62%) elanikud;
  - Interneti kaudu – 15-19-aastased (58%), (üli-)õpilased (61%), kuid ka 40-49-aastased (45%);
  - Sotsiaalkampaaniatest – eestikeelsed elanikud (18%);
  - Sõpradelt, tuttavatelt, sugulastelt – Põhja-Eesti (22%) ja maakonnakeskuste (26%) elanikud.
  - Isikliku kokkupuute näol koolis/tööl – naised (10%) ja tallinlased (12%).
- Teemaga ei ole kokku puutunud sagedamini eakam (üle 60-aasatsed, 33-36%) ja muukeelne elanikkond (35%).

LGBT

Kokkupuude

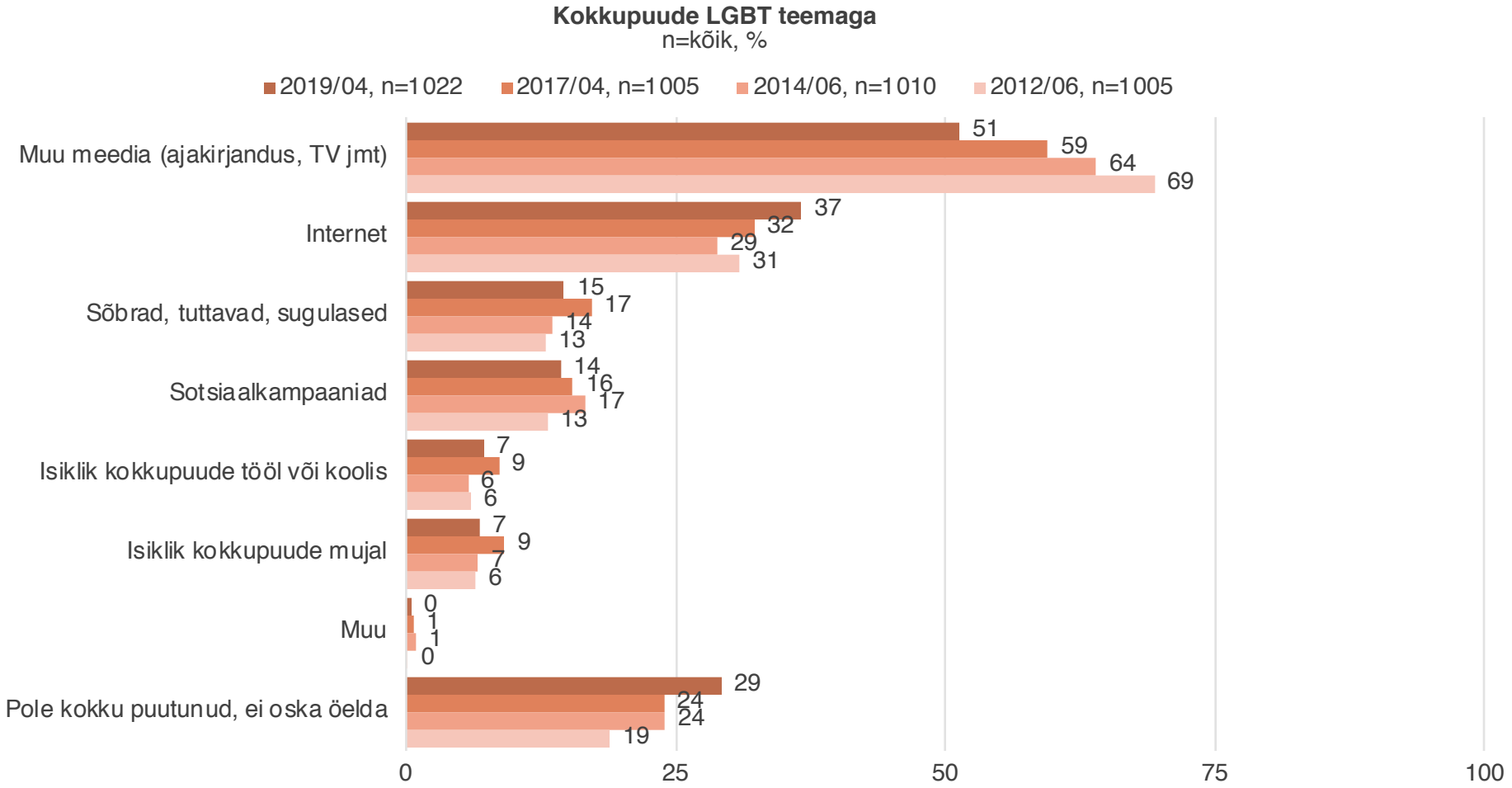

LGBT

Kokkupuude kampaaniatega, mis õhutavad sallimatusele homoseksuaalide suhtes

- Küsimusele „Kas Te olete viimase kahe aasta jooksul kokku puutunud kampaaniatega, mis õhutavad sallimatusele homoseksuaalide suhtes?“ vastas jaatavalt 23% üle 14-aastasest Eesti elanikkonnast.
- Võrreldes varasemaga on vastavate kampaaniatega kokku puutunuid oluliselt enam.
- Homoseksuaalide suhtes sallimatusele õhutavate kampaaniatega on sagedamini kokku puutunud:
  - 30-39-aastased (34%),
  - kõrgharidusega inimesed (34%).
- Harvem on nendega kokku puutunud seevastu:
  - üle 75-aastased (14%),
  - muukeelsed (16%),
  - kesk- ja kesk-eriharidusega inimesed (20%),
  - Ida-Virumaa elanikud (15%).

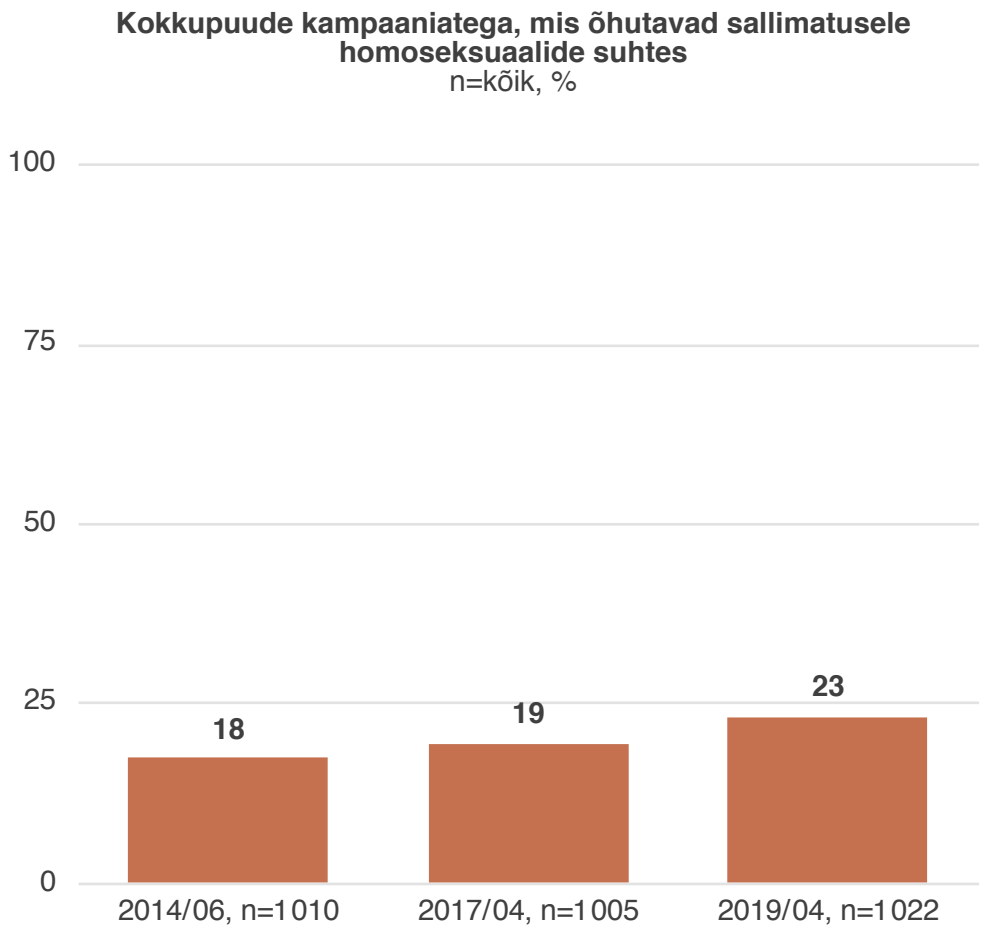

LGBT

Homoseksuaalsus - Teadlikkus

- Väljendit homoseksuaalne inimene on kuulnud 94% Eesti üle 14-aastastest elanikkonnast. 4% ei ole seda väljendit kuulnud ja 4% ei osanud/soovinud vastata.
- Märkimisväärset muutust väljendist teadlike osakaalu osas ei ole.
- Väljendist teadlikud on keskmisest sagedamini:
  - naised (96%),
  - 30-39-aastased (98%),
  - kõrgharidusega inimesed (97%),
  - Kesk- ja Lõuna-Eesti (vastavalt 99% ja 98%) elanikud.
- Väljendist teadlikud on keskmisest harvemini:
  - 15-19-aastased (77%),
  - Lääne-Eesti elanikud (84%).

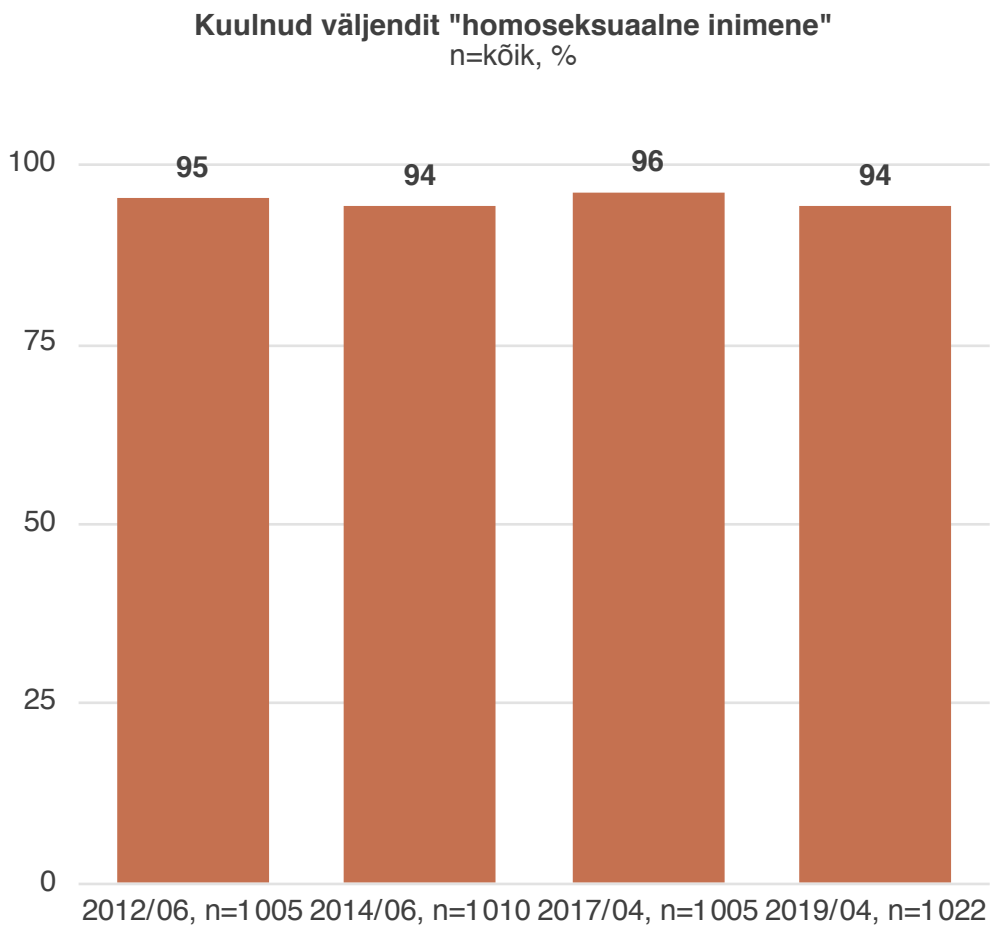

TURU-
UURINGUTE
AS

LGBT

Homoseksuaalsus – Homoseksuaalse inimese tähendus (Slaid 11)

- Neilt, kes pidasid end väljendiga homoseksuaalne inimene kursis olevaks, paluti kirjeldada, mida see väljend nende jaoks tähendab. Vastused anti vabas vormis ja hiljem sarnase sisuga vastused koondati ühtse nimetuse alla. Võis anda mitu vastust. Vastuse andis 75% väljendit teadvatest vastajatest nimetades valdavalt vaid ühe põhjuse.
- Kõige sagedamini peeti homoseksuaalseks inimeseks **oma- või samasooliste suhet** (41%). Väljendatud oli seda väga mitmel erineval moel, nt omasooliste ihaldaja, ihar, armastaja, eelistaja jne. Sisult sarnaseid vastuseid oli teisigi: 7% jaoks oli homoseksuaalsuse puhul määravaks just nende kooselu, lisaks 7% eristas neid kindla soo alusel, sh väljenditega gei (pede, pederast) ja/või lesbi, 5% aga andis vastuse pigem enese vastandamise kaudu – teistsuguse, eba-/mittetraditsioonilise (seksuaalse) orientatsiooniga ja.
- 7% pidas homoseksuaalsust hälbeks (väärareng, kõrvalekalle), haiguseks või psühholoogiliseks probleemiks. Sel juhul oli keerukas selgeks teha, kas vastaja andis vastuse neutraalselt või halvustavalt pinnalt (nt haige inimene). 3% vastajaist andis selgituseks aga halvustava vastuse (sagedamini nimetati vastik, nõme).
- 1% vastaja jaoks oli antud teema tabu, 2% jaoks on tegu tavaliste, normaalsete inimestega ja 2% nimetas midagi muud (vaba valik, ühiskonna/kasvatuse surve).
- Võrreldes varasemate uuringutega on endiselt valdav osa arvamusel, et homoseksuaalsus on ennekõike samasooliste suhe – vastavalt vastanute osakaal on küll vähenenud, kuid seda peamiselt nende arvelt, kes sel korral vastuse andmata jätsid.
- Muude vastuste proportsioonid erinevad varasematest tulemustest üpris vähe (ei ületa staatilise vea piire): kuid siiski pisut on endisest vähem halvustavat suhtumist.
- Kui võrrelda vastuseid peamise suhtluskeele alusel, siis muukeelne elanikkond pidas endiselt väljendi „homoseksuaalne inimene“ all märkimisväärselt sagedamini silmas halvustavat suhtumist (6% *vs* 1%), kuid ka teistsugust, mittetraditsioonilist suhet (10% *vs* 3%); harvemini seevastu samasooliste suhet (28% *vs* 47%).

LGBT

Homoseksuaalsus – Homoseksuaalse inimese tähendus, %

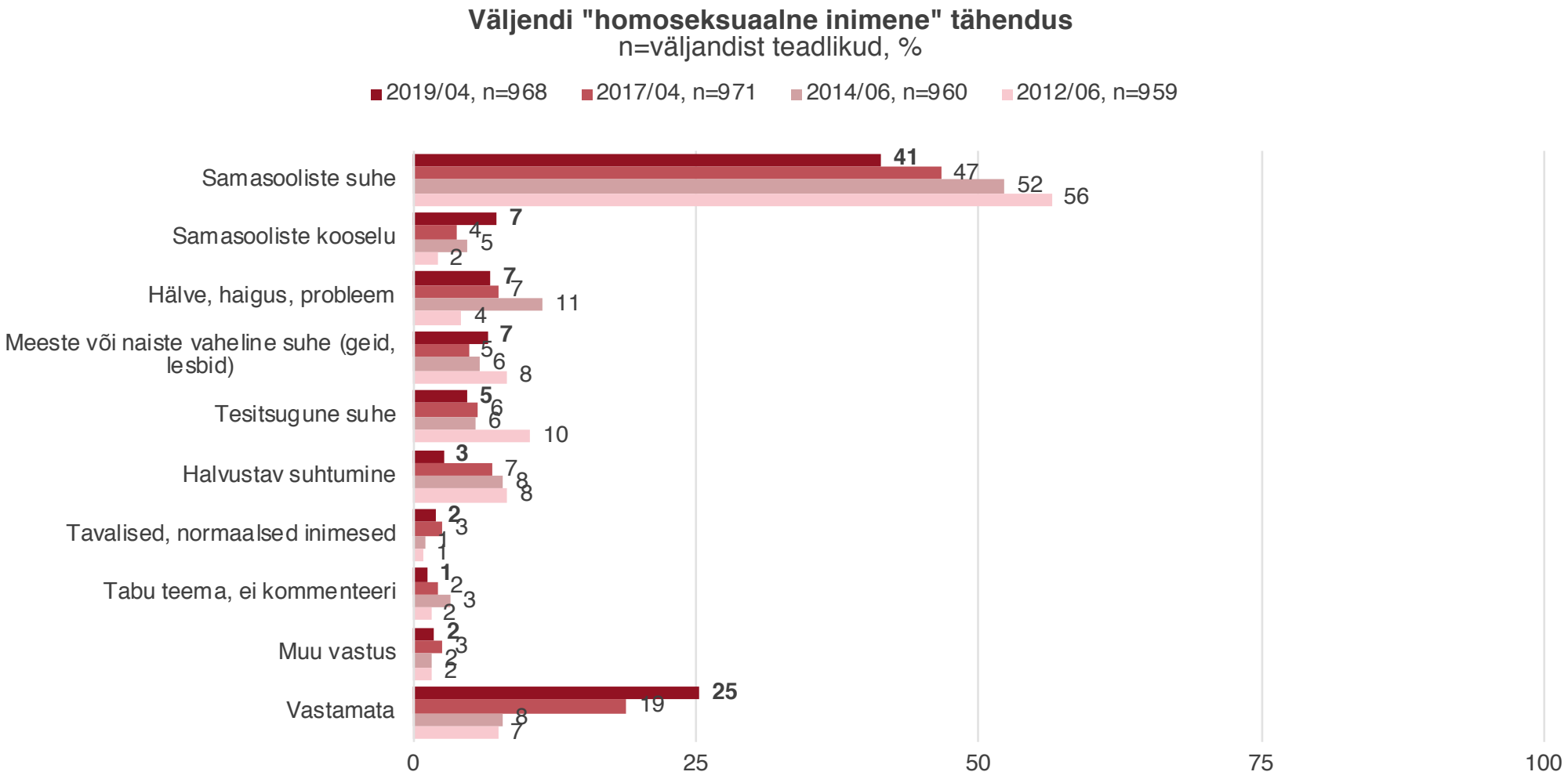

LGBT

Homoseksuaalsus – Kokkupuude homoseksuaalsete inimestega

- Endale teadaolevalt on homoseksuaalsete inimestega kokku puutunud 25% üle 14-aastastest elanikkonnast.
- See näitaja on pea sama kui 2017. aastal, oluliselt kõrgem aga varasematest uuringutest.
- Homoseksuaalne inimene on:
  - oma perekonnas 3%-l,
  - sõpruskonnas 14%-l
  - endiste või praeguste töökaaslaste seas 16%-l.
- Valdavalt on need homoseksuaalsed inimesed, keda vastajad teavad, avalikult homoseksuaalsed.

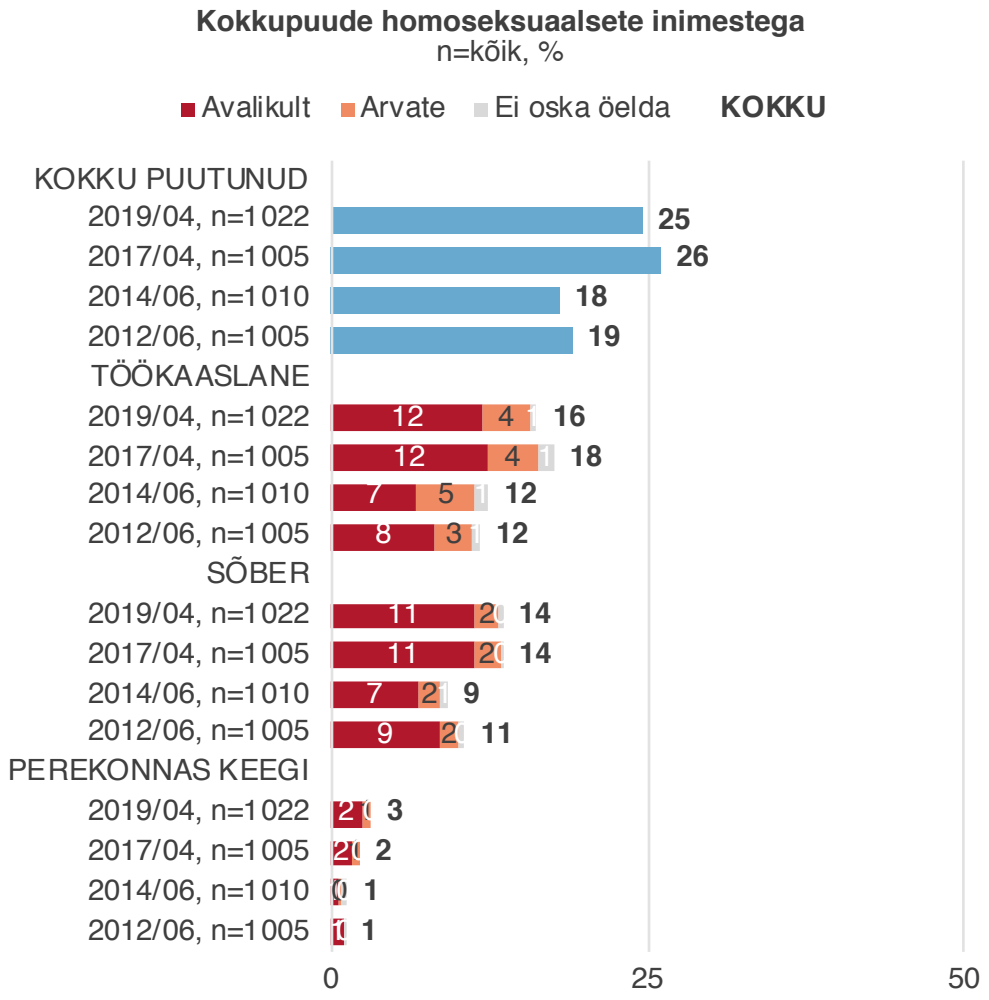

LGBT

Homoseksuaalsus – Kokkupuude homoseksuaalsete inimestega

- Homoseksuaalidega on keskmisest enam kokku puutunud:
  - naised,
  - 20-39-aastased,
  - eestikeelsed elanikud,
  - kõrgharidusega inimesed,
  - Tallinna ja Põhja-Eesti elanikud,
  - ettevõtjad, juhid tipp- ja keskastmespetsialistid, ametnikud, teenindajad,
  - kõrgemasse sissetulekugruppi kuulujad (üle 800 euro kuus pereliikme kohta).
- Keskmisest märksa vähem teatakse homoseksuaalsete kaaslaste olemasolust:
  - mehed,
  - üle 60-aastased,
  - muukeelsed elanikud,
  - alg-, põhi-, ja kesk-, kesk-eriharidusega,
  - Ida-Virumaa elanikud,
  - madalamasse sissetulekugruppi kuulujad (alla 500 euro kuus pereliikme kohta).

ON kokku puutunud homoseksuaalsete inimestega
n=kõik, %

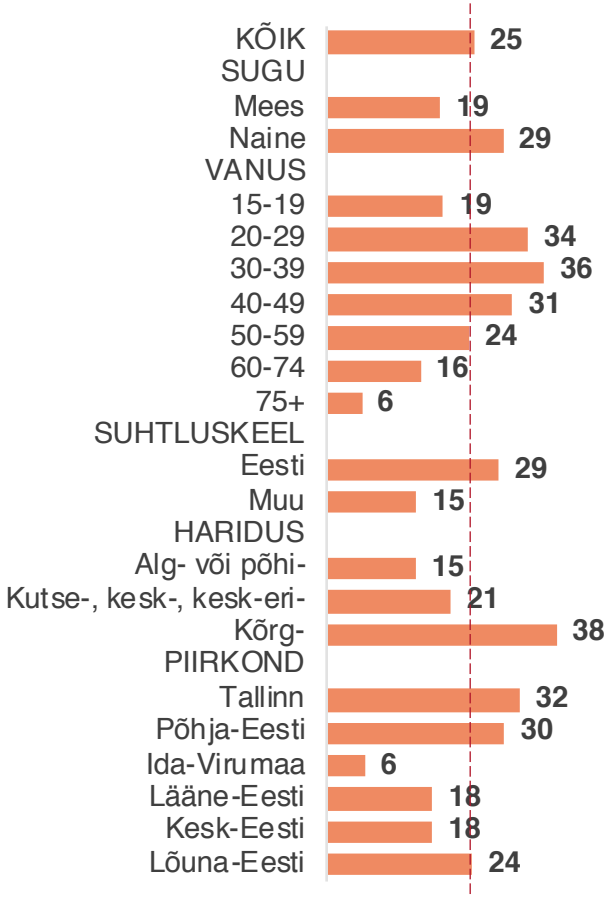

TURU-
UURINGUTE
AS

LGBT

Homoseksuaalsus – Vastuvõetavus (Slaidid 15 ja 16)

- Homoseksuaalsust peab vastuvõetavaks 41% üle 14-aastasest elanikkonnast, sh täiesti vastuvõetav on see 16%-le. Homoseksuaalsust vastuvõetamatuks pidajaid on rohkem – 52%, sh täiesti vastuvõetamatu on see 29%-le.
- Võrreldes varasemate uuringutega pole suhtumine homoseksuaalsusesse tervikuna väga oluliselt muutunud, küll on eelkõige lisandunud neid, kes peavad seda nüüd täiesti vastuvõetavaks (+ 2-7%) ja kahanenud nende osakaal, kes peavad seda täiesti vastuvõetamatuks (- 4-6%).
- Homoseksuaalsus on keskmisest vastuvõetavam naiste, 20-29-aastaste, eestikeelsete, kõrgharidusega ja kõrgema sotsiaalse staatuse kui ka sissetulekuga inimeste, Tallinna ja Lõuna-Eesti elanike seas; keskmisest vastuvõetamatum aga meeste, üle 60-aastaste, muukeelsete, Ida-Virumaa ja väiksemate linnaliste piirkondade elanike seas.

- Ühiskonna üldist suhtumist homoseksuaalsusesse peab vastuvõetavaks 27% üle 14-aastasest elanikkonnast, sh täiesti vastuvõetavaks 5% arvates. Vastuvõetamatuks peab aga üldist suhtumist homoseksuaalsusesse lausa 61%, sh täiesti vastuvõetamatu on see 19%-le.
- Võrreldes varasemate tulemustega on arvatavas ühiskonna suhtumises homoseksuaalsusesse toimunud oluline muutus – arvatakse, et see on muutunud vastuvõetavamaks.
- Võrreldes vastajate suhtumist aga arvatava üldise suhtumisega, selgub, et ühiskonna suhtumist homoseksuaalsusesse peetakse tervikuna vähem sallivamaks kui see tegelikult on (vastuvõetamatuks pidajaid kokku vastavalt 61% *vs* 52%), samas ei peeta ühiskonna suhtumist nii selgepiiriliseks kui see on (täiesti vastuvõetamatuks pidajaid vastavalt 19% *vs* 29%). Sama kinnitab ka homoseksuaalsust vastuvõetavaks pidajate võrdlus – tegelikult on selle vastuvõetavaks pidajaid palju enam kui arvatakse ühiskonnas olevat (vastuvõetavaks pidajaid kokku vastavalt 41% *vs* 27%).
- Seda, et homoseksuaalsus on ühiskonnas vastuvõetav, arvavad teistest sagedamini kõrgharidusega inimesed ja tallinlased; seda, et homoseksuaalsus on aga taunitav, arvavad sagedamini aga Põhja- ja Kesk-Eesti ning maapiirkondade elanikud.
- Kui eestikeelse elanikkonna jaoks on kõige valdavam seisukoht, et homoseksuaalsus on Eesti ühiskonnas pigem vastuvõetav (29%), siis venekeelse elanikkonna seas on keskmisest märgatavalt enam neid, kes arvavad, et see on täiesti vastuvõetamatu (42%) – need arvamused on ajas veelgi polariseerunud.

LGBT

Homoseksuaalsus – Vastuvõetavus

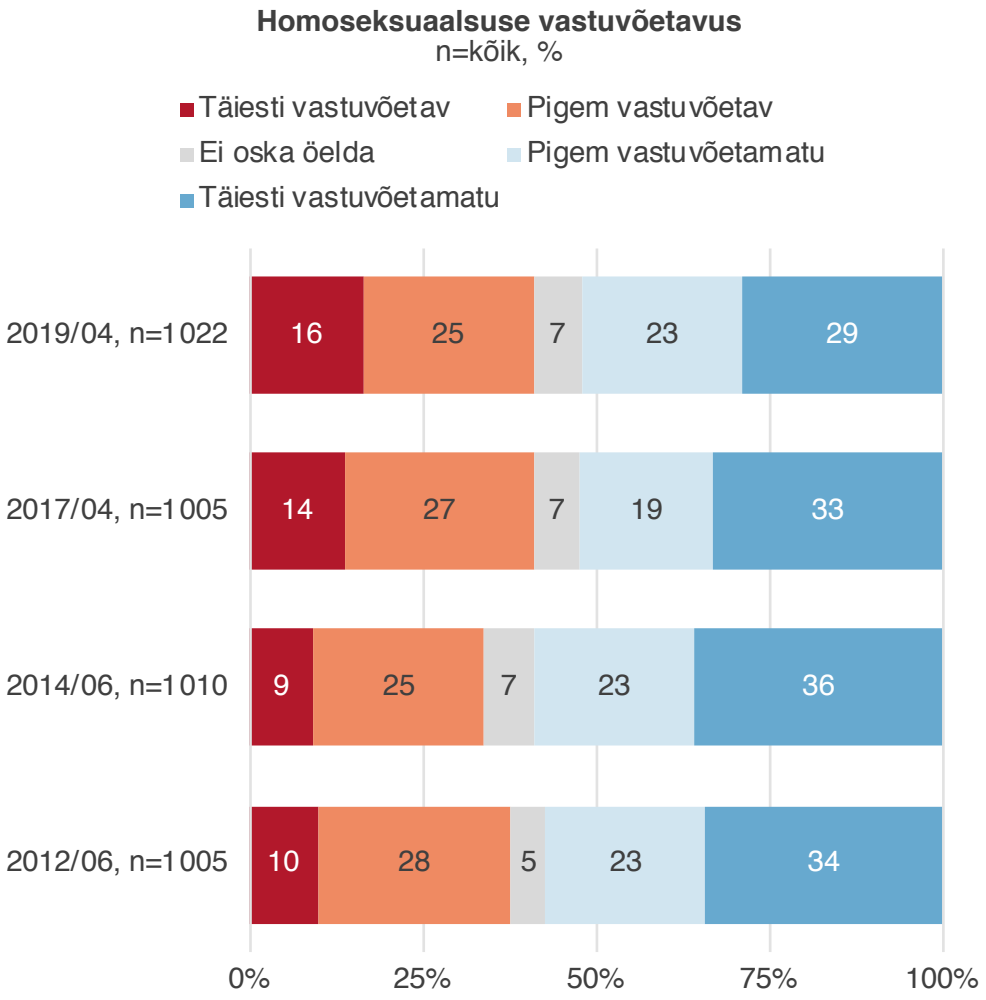

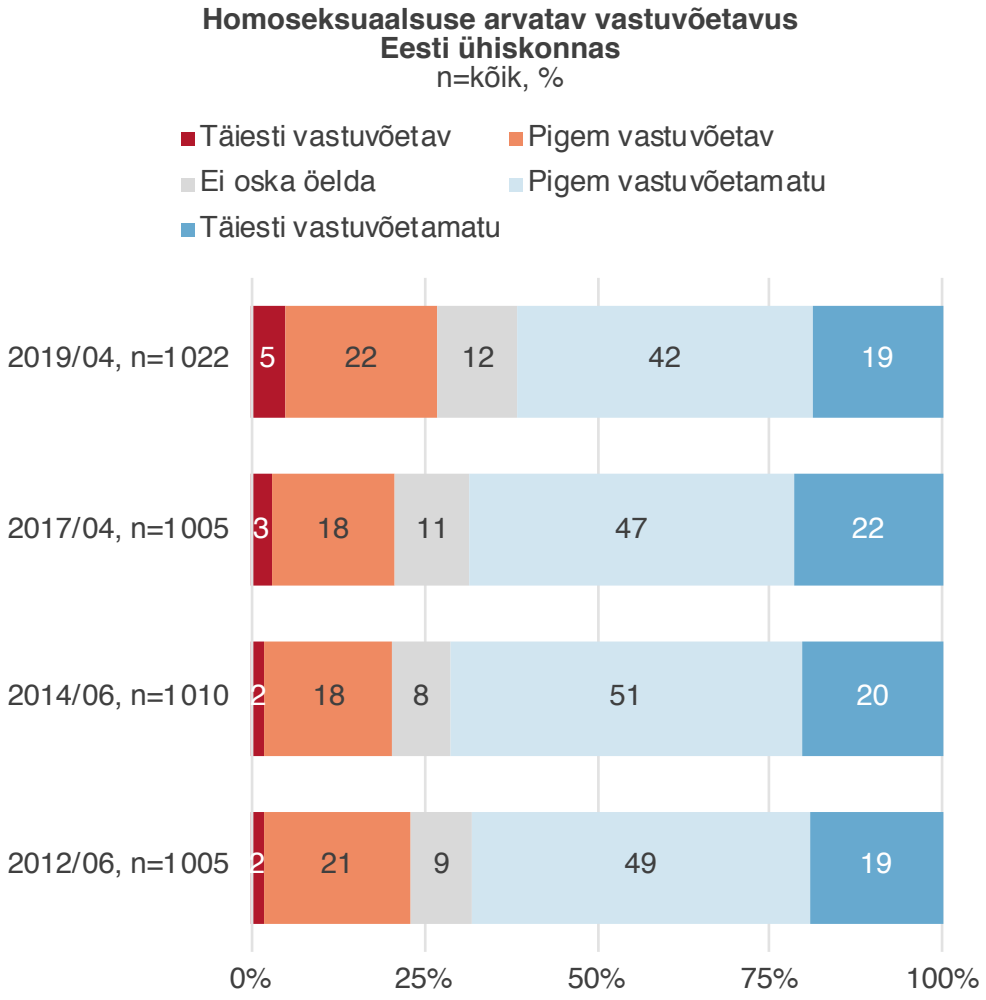

LGBT

Homoseksuaalsus – Vastuvõetavus

Peab homoseksuaalsust vatsuvõetavaks
n=kõik, %

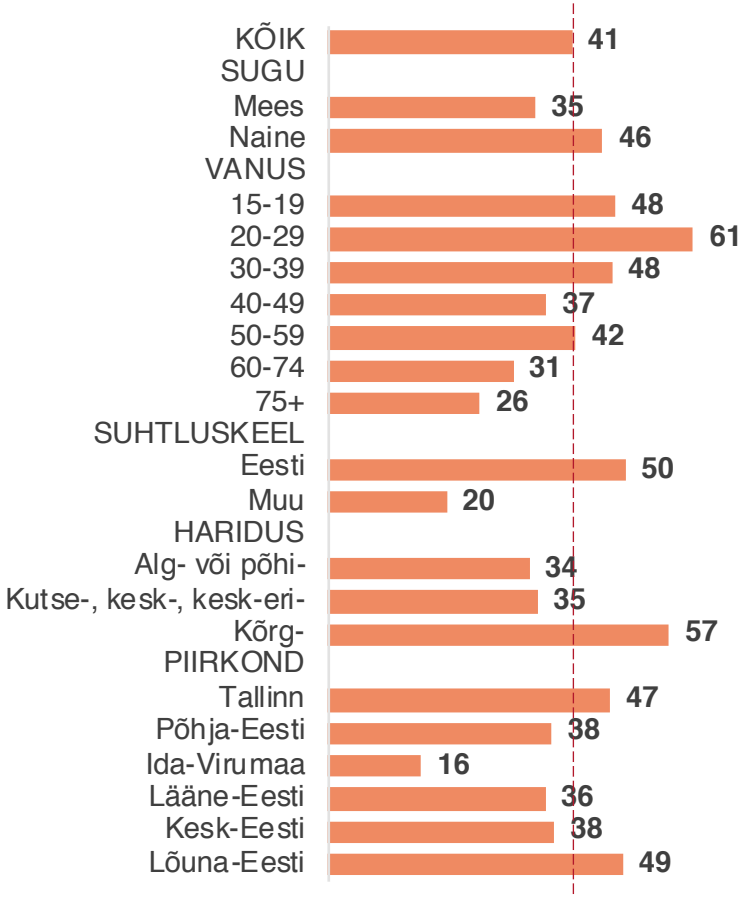

Arvab, et homoseksuaalsust peetakse Eesti ühiskonnas vastuvõetavaks
n=kõik, %

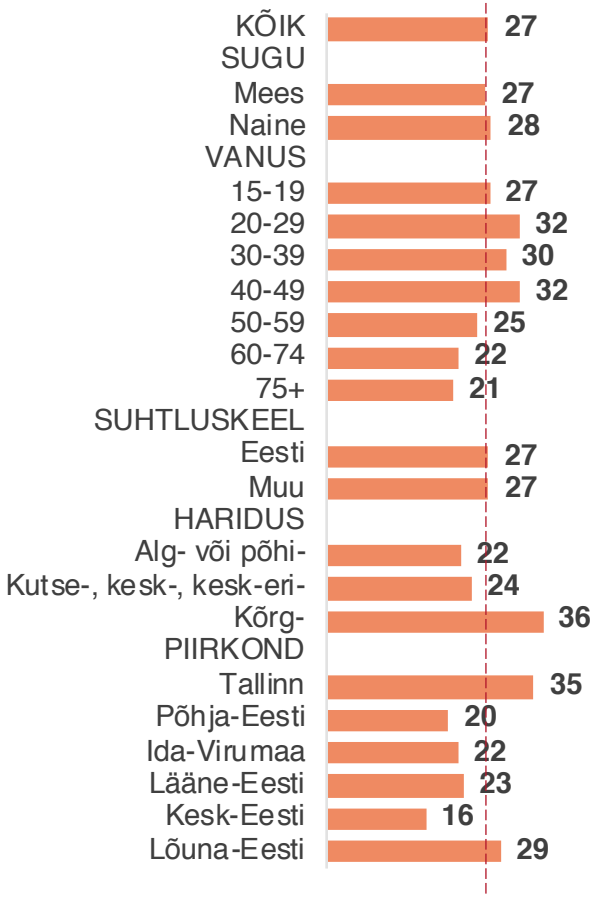

TURU-
UURINGUTE
AS

LGBT

Homoseksuaalsus – Vastuvõetamatuse põhjused (Slaid 19)

- Neilt, kes pidasid homoseksuaalsust pigem või väga vastuvõetamatuks uuriti selle põhjuseid vabas vormis. Hiljem sarnase sisuga vastus rühmitati ja koondati ühtse nimetuse alla. Vastuse andis 66% vastajatest nimetades valdavalt ühe põhjuse.
- Homoseksuaalsust peetakse valdavalt vastuvõetamatuks seetõttu, et see on ebanormaalne ja ebameeldiv (ei pea õigeks). Pea kuuendiku jaoks on see loomu- ja loodusevastane ehk ebatraditsiooniline (pole loomulik) või vastumeelsus tuleneb keskkonnast ja kasvatusest (sobimatu, mõistmatu, harjumatu). Muid põhjuseid nimetati juba oluliselt vähesemate vastajate poolt - haigus või haiged inimesed, teema ülepaisutatust, religioossed põhjused, jätkusuutlikkuse puudumine, halvustav (peamiselt vastik) või neutraalne suhtumine.
- Võrreldes varasemate tulemustega on sel korral oluliselt harvemini nimetatud homoseksuaalsuse vastuvõetamatuse põhjusena loomu- ja loodusevastast põhjust kui ka halvustavat suhtumist.
- Taustaandmete analüüsimisel selgus, et loomu- ja loodusevastasust tõid teistest sagedamini esile just 50-59-aastased (24%), keskkonnast ja kasvatusest tulenevat vastumeelsust aga Ida-Virumaa elanikud (22%). Muus osas olulisi erinevusi ei ilmnenud. Noored, 15-29-aastased, ei osanud oma halvakspanu aga valdavalt (53-70%) põhjendada.

LGBT

Homoseksuaalsus – Vastuvõetamatuse põhjused, %

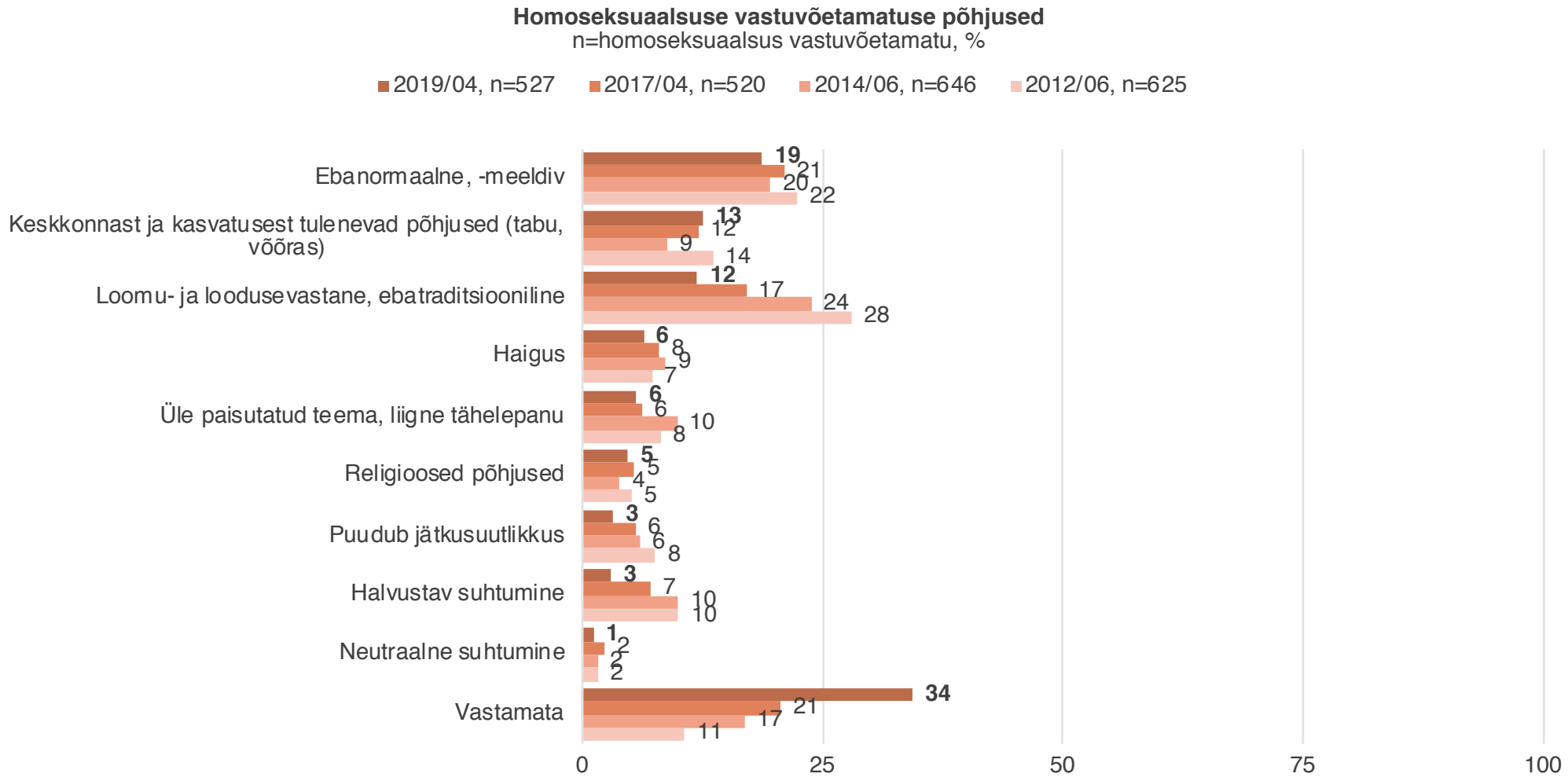

TURU-
UURINGUTE
AS

LGBT

Homoseksuaalsus – Vastuvõetavuse piirid (Slaidid 20-21)

- Järgnevalt vaatleme, kuidas suhtutakse homoseksuaalsusesse siis, kui see puudutaks igapäevaelu ehk millised on homoseksuaalsuse vastuvõetavuse piirid. Vastajatele esitati 10 erinevat väidet ja paluti vastata, kas need kehtivad nende puhul või mitte. Tulemused on esitatud nõustuva vastuse põhjal kahanevas järjestuses.
- Enamus vastajaist peab tavalist olmelist suhtlust (müügimees, arst, keegi seltskonnas) homoseksuaalsete inimestega vastuvõetavaks, ka valimistel ei segaks see asjaolu suuremat osa. Kui enam ei peeta niivõrd häirivaks gei või lesbi viibimist seltskonnas, siis muu olmelise suhtluse osas olulist suhtumise muutust ei ole toimunud.
- Pigem vastuvõetamatu on elanikele aga homoseksuaalsuse osalus nende laste elus (vastava teemalised TV-saated või filmid, mängimine sõprade kodus, kus on homoseksuaalsed vanemad) - vastaste osakaal ületab märkimisväärselt nõustujate oma. Nende väidetaga nõustujate osakaalud on võrreldes eelmise uuringuga ka kahanenud. Ka kuulumine kogudusse, mis suhtub homoseksuaalsusesse positiivselt, ei tule enamuse puhul kõne alla. Vastavalt arvajate osakaal pole ka ajas muutunud.
- Esmakordselt on muutunud suhtumise suund sellesse, kuidas suhtutakse lapse õpetaja homoseksuaalsusest teadmisesse – nõustujaid on isegi veidi enam kui sellega mitte-nõustujaid (44% vs 40%).
- Kõige ebakindlamad ollakse selles, kuidas suhtuda oma lapsesse, kui ta oleks gei või lesbi, vastuse jättis andmata 28%.Viimastel aastatel pole siin samuti suhtumises muutust täheldada.
- Kõikide väidete puhul olid tolerantsemad samad vastajate grupid, kes peavad homoseksuaalsust vastuvõetavaks ja taunivamad need, kes peavad homoseksuaalsust vastuvõetamatuks.
- Nagu varasemates uuringutes, nii ka nüüd erinevad eesti- ja venekeelsete vastajate seisukohas silmatorkavalt. Kui eestikeelsete vastajate puhul olid ülekaalus väidetega nõustujad (va vastava teemaliste TV-saadete vaatamine laste poolt ja kogudusse kuulumine), siis venekeelsete vastajate puhul on ülekaalus väidetega mitte-nõustujad (va ebamugavuse tundmine seltskonnas, kus on gei või lesbi).

LGBT

Homoseksuaalsus – Vastuvõetavuse piirid

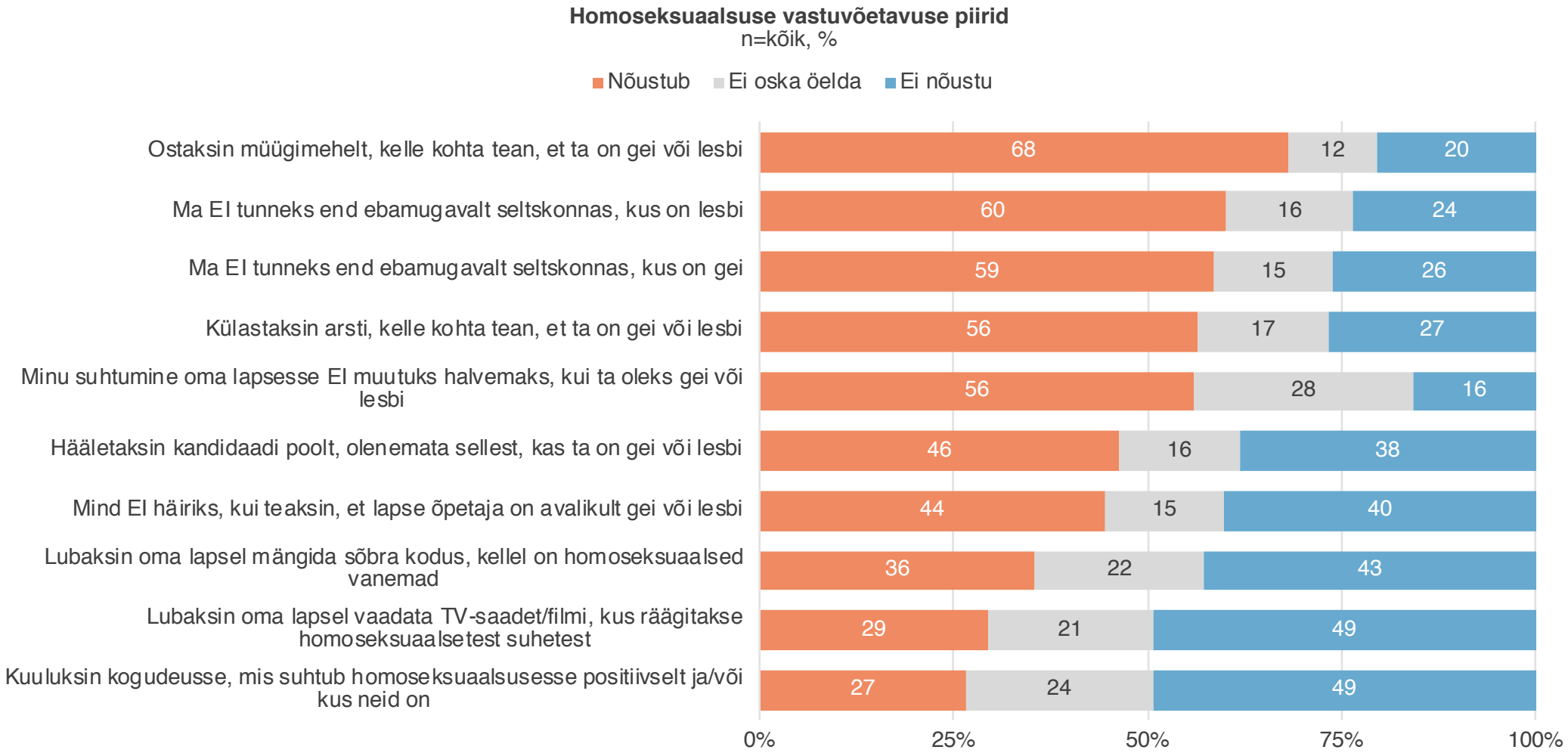

LGBT

Homoseksuaalsus – Vastuvõetavuse piirid

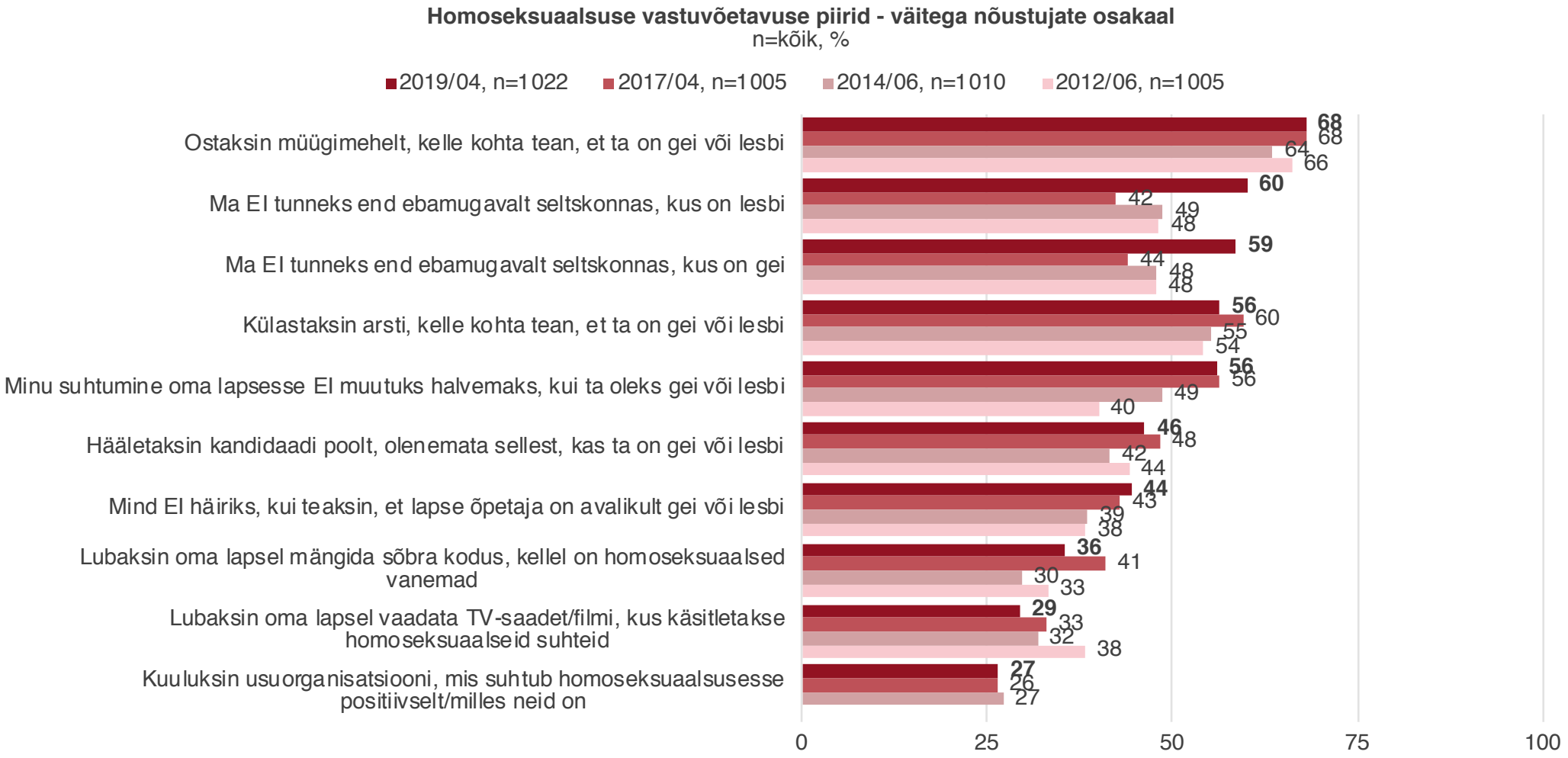

LGBT

Homoseksuaalsus – Suhtumise muutus

- Viimase kahe aasta jooksul pole homoseksuaalsusesse suhtumises 77% elanike jaoks muutust toimunud, 6% täheldab aga suhtumise muutust paremuse ja 10% halvemuse poole; vastata ei osanud 6%.
- Võrreldes varasemate uuringutega pole suhtumises olulist muutust täheldada.
- Suhtumine homoseksuaalsusesse on viimase kahe aasta jooksul paranenud sagedamini:
  - keskastme spetsialistide, ametnike seas (12%),
  - nende seas, kelle lähikonnas on homoseksuaalseid inimesi (15%),
  - nende seas, kes peavad homoseksuaalsust vastuvõetavaks (13%).
- Suhtumine homoseksuaalsusesse on viimase kahe aasta jooksul halvenenud aga:
  - muukeelse elanikkonna (17%),
  - Põhja-Eesti ja Ida-Virumaa elanike (vastavalt 20% ja 18%) seas,
  - nende seas, kes peavad homoseksuaalsust vastuvõetamatuks (17%).

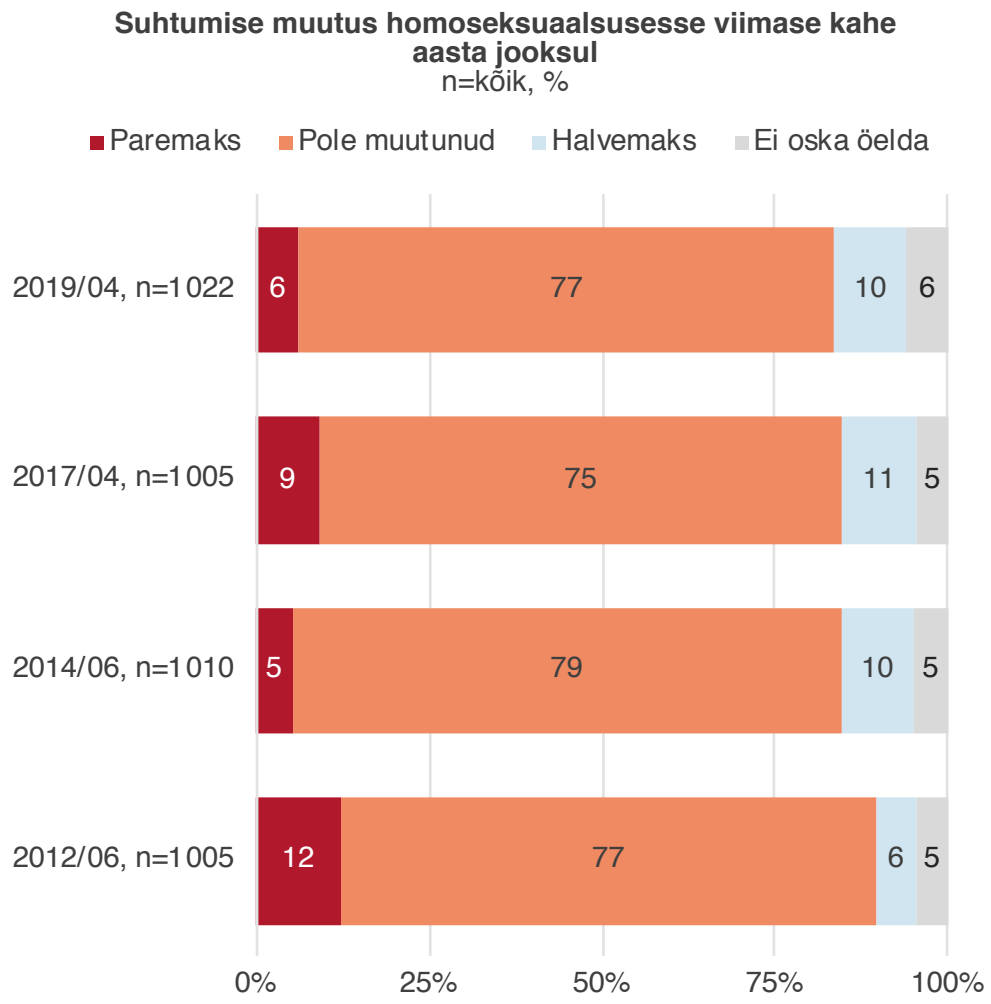

TURU-
UURINGUTE
AS

LGBT

Homoseksuaalsus – Positiivse suhtumise muutuse põhjustajad

- Neilt, kelle suhtumine on viimase kolme aasta jooksul muutunud paremaks, uuriti kust saadud teave on nende suhtumist geidesse ja lesbidesse paremaks muutnud. Võis anda mitu vastust. Vastuse andis 94% andes keskmiselt 2,2 vastust.
- Eelkõige saadakse homoseksuaalsusesse positiivset suhtumist tekitavat teavet traditsioonilise meedia (50%) ja sõprade, tuttavate, sugulaste vahendusel (45%), seejärel ka internetist (39%) ja isikliku kokkupuute näol tööl või koolis (31%).
- Võrreldes kahe aasta taguse uuringuga on homoseksuaalsusesse positiivset suhtumist tekitava teabekanalina suurenenud oluliselt sotsiaalkampaaniate (+10%), kui ka interneti (+7%) osatähtsus, samuti on tänaseks sagenenud positiivse hoiaku tekitajana isiklik kokkupuude tööl või koolis (+9%).
- Võrreldes antud vastuseid nendega, kust üleüldse LGBT temaatika kohta teavet on saadud (Slaid 7), siis selgub, et positiivses suunas on suhtumist mõjutavate kanalitena antud kontekstis sagedamini nimetatud sõpradelt, tuttavatelt ja sugulastelt saadud teavet.
- Suhtumist homoseksuaalsusesse on viimase kolme aasta jooksul parandanud keskmisest enam:
  - Interneti kaudu – 15-19-aastased (85%),
  - Sõpradelt, tuttavatelt, sugulastelt – 30-39-aastased (79%),
  - Isikliku kokkupuute kaudu tööl või koolis – inimesed, kellel on isiklik kokkupuude homoseksuaalsete inimestega (50%),
  - Isikliku kokkupuute kaudu mujal kui tööl või koolis – ettevõtjad, juhid, tippspetsialistid (46%).

LGBT

Homoseksuaalsus – Positiivse suhtumise muutuse põhjustajad

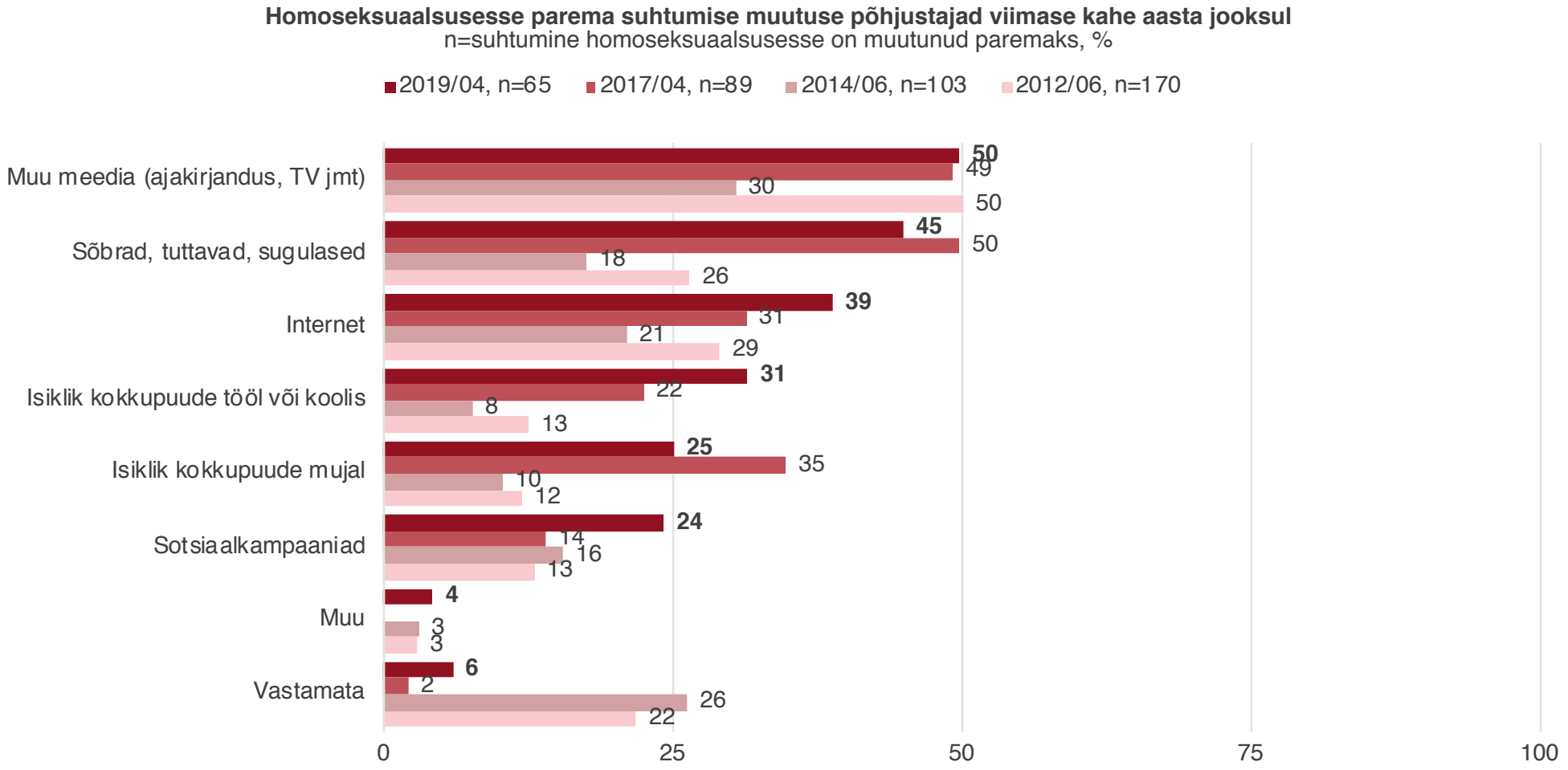

LGBT

Homoseksuaalsus – Põhjused

- Üsna võrdväärselt peetakse homoseksuaalsuse põhjuseks nii sünnipära kui ka inimese vaba valikut (vastavalt 45% ja 44%). 35% jaoks on homoseksuaalsus aga keskkonna ja kasvatuse tulem. Muu vastuse andis 3% vastajaist, sagedamini nimetati, et tegu on patoloogiaga (haiguslik või psühholoogiline nähtus).
- Võrreldes varasemate uuringute tulemustega pole muutusi täheldada.
- Vaadeldes vastuseid homoseksuaalsusesse suhtumise järgi, siis need, kelle jaoks see on vastuvõetav, peavad homoseksuaalsust sagedamini sünnipäraseks (63%); need, kelle jaoks see on vastuvõetamatu aga sagedamini keskkonna ja kasvatuse tulemiks (45%) või patoloogiaks (5%).
- Lisaks peavad homoseksuaalsus sagedamini:
  - sünnipäraseks - 50-59-aastased (52%), eestikeelsed (50%), kõrgharidusega inimesed (62%), inimesed, kellel keegi omastest või kolleegidest on homoseksuaalne (65%);
  - keskkonna ja kasvatuse tulemiks - muukeelsed (47%) ja Ida-Virumaa elanikud (49%);
  - inimese vabaks valikuks - Lõuna-Eesti (56%) ja maapiirkondade (51%) elanikud.

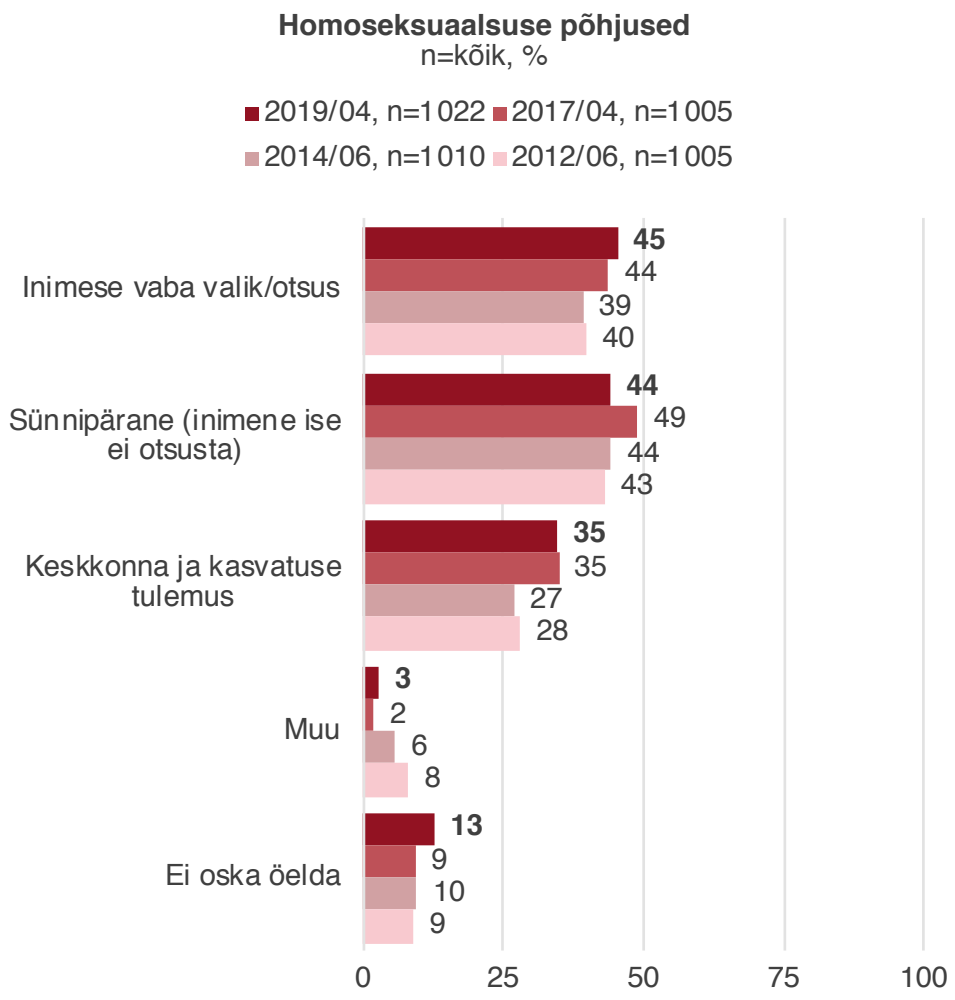

TURU-
UURINGUTE
AS

LGBT

Homoseksuaalsus – Õigused (Slaidid 27 ja 28)

- Vastajatele esitati kaheksa erinevat väidet, mis käsitlesid erinevaid võimalikke homoseksuaalide õigusi. Paluti hinnata nendega nõustumist või mitte-nõustumist.
- Nagu ka eelnevatel aastatelt on nõustujaid rohkem kui mitte-nõustujaid väidete puhul, et:
  - geid ja lesbid peaksid olema seadusega kaitstud diskrimineerimise eest lisaks töövaldkonnale ka hariduses, tervishoius ja kaupade ja teenuste kättesaadavuse osas (62% *vs* 23%),
  - samast soost elukaaslastel peaks olema võimalus oma kooselu ametlikult registreerida kooseluseaduse alusel (49% *vs* 39%).
- Peaaegu võrdselt on nõustujaid ja mitte-nõustujaid väite puhul, et:
  - abielude lubamine samast soost elukaaslaste vahel vähendaks naise ja mehe vahelise abielu väärtust (45% *vs* 41%),
  - geide ja lesbide suhtes avalik vaenu õhutamine peaks olema kriminaalkorras karistatav (39% *vs* 41%).
- Mitte-nõustujaid on märksa enam kui nõustujaid aga väidete puhul, et:
  - samast soost elukaaslastel peaks olema õigus teineteisega abielluda (nõus 38%, ei ole nõus 52%).
  - mis puudutavad lapsendamist.
- Võrreldes kahe aasta taguse uuringuga ei ole toimunud suhtumistes olulisi muutusi, ainsana on nüüdseks oluliselt vähem neid, kes on nõus väitega, et abielude lubamine samast soost elukaaslaste vahel vähendaks naise ja mehe vahelise abielu väärtust (-6%).

- Muukeelne elanikkond on oma suhtumises palju resoluutsem kui eestlased. Kui eestlastest nõustub samasooliste kooselu registreerimisega 59%, siis venekeelsetest 26%. Suur vahe on ka suhtumises samasooliste abiellu (45% *vs* 22%). Tunduvalt negatiivsem on venekeelses keskkonnas hoiak lapsendamisküsimuste suhtes, kuigi ka eestlaste seas on siin selge vastasseis.

LGBT

Homoseksuaalsus – Õigused

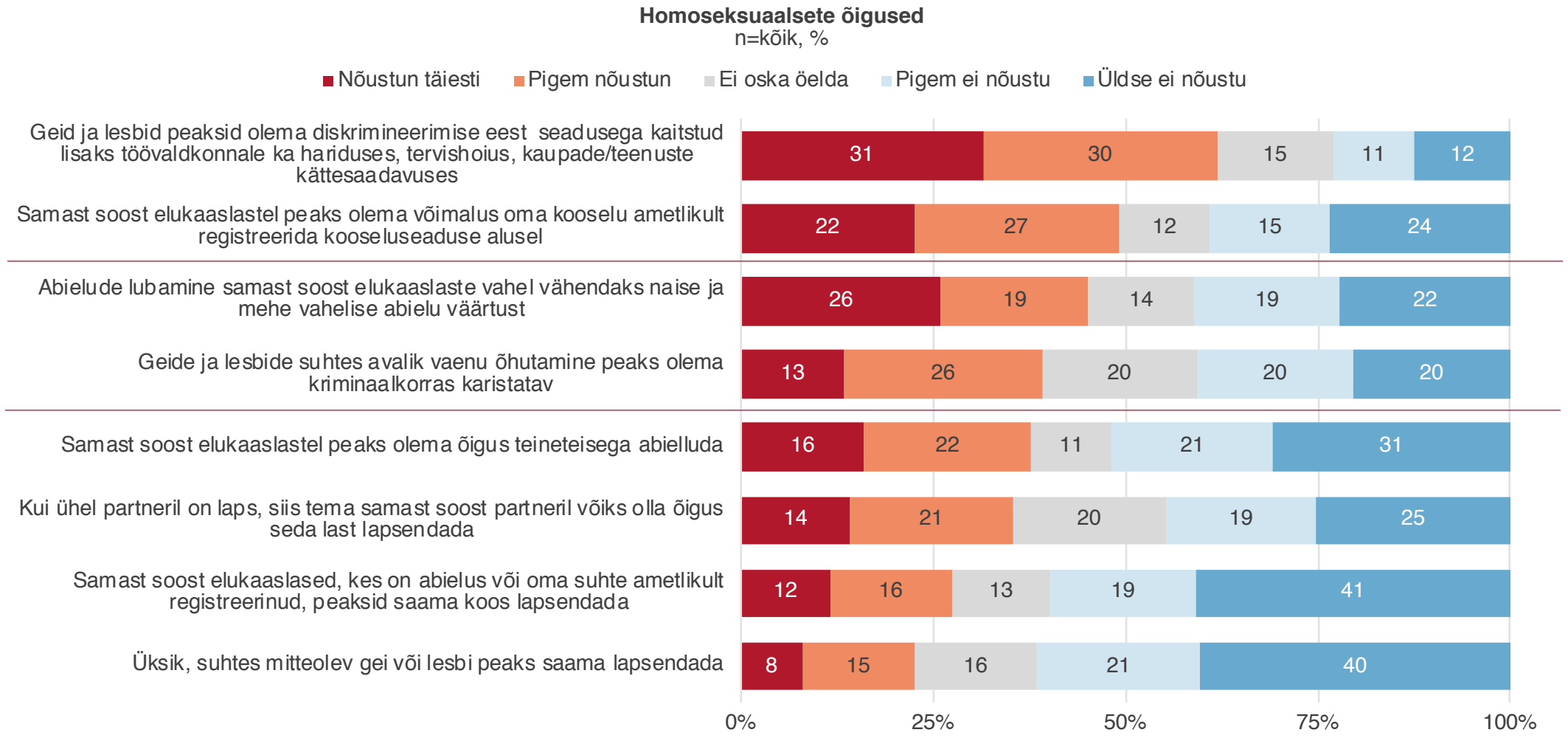

LGBT

Homoseksuaalsus – Õigused

TURU-
UURINGUTE
AS

LGBT

Homoseksuaalsus – Õigused (kooseluseadus) (Slaid 30)

- Vastajatele esitati ka kolm erinevat väidet kooseluseaduse kohta. Paluti hinnata nendega nõustumist või mitte-nõustumist.
- Kõigi vaadeldavate väidete puhul jäi üsna suur osa vastajatest selge arvamuseta (30-42%).
- Nõustujaid oli enam kui mitte-nõustujaid väidete puhul:
  - kooseluseaduse vastuvõtmine oli oluline samm inimõiguste ja võrdse kohtlemise tagamisel Eestis (41% *vs* 29%).
  - kooseluseaduse vastuvõtmine on aidanud geidel ja lesbidel oma elu paremini korraldada/pakkunud neile stabiilsust ja kaitset (38% *vs* 21%).
- Nõustujate ja mitte-nõustujate osakaalud jagunesid aga peaaegu võrdselt väite puhul:
  - Riigikogu peaks kooseluseaduse seaduspäraseks rakendamiseks võtma vastu ka rakendusaktid (33% *vs* 31%).
- Kui esimese kahe väite puhul on nendega nõustujaid eelmise uuringuga võrreldes veidi lisandunud (+2-3%), siis viimasena minitud väite puhul on sellega nõustujate osakaal pigem veidi langenud (-3%).

- Ka mainitud väidete puhul oli eestlaste hulgas suhtumine tunduvalt positiivsem kui muukeelses elanikkonnas:
  - Kooseluseaduse rakendusaktide vastuvõtmist riigikogus pooldas eestikeelsest elanikkonnast 38%, mitte-eestikeelsest 20%;
  - Arvamusega, et kooseluseaduse vastuvõtmine oli oluline samm inimõiguste ja võrdse kohtlemise tagamisel Eestis nõustus eestikeelsest elanikkonnast 48%, mitte-eestikeelsest 25%;

LGBT

Homoseksuaalsus – Õigused (kooseluseadus)

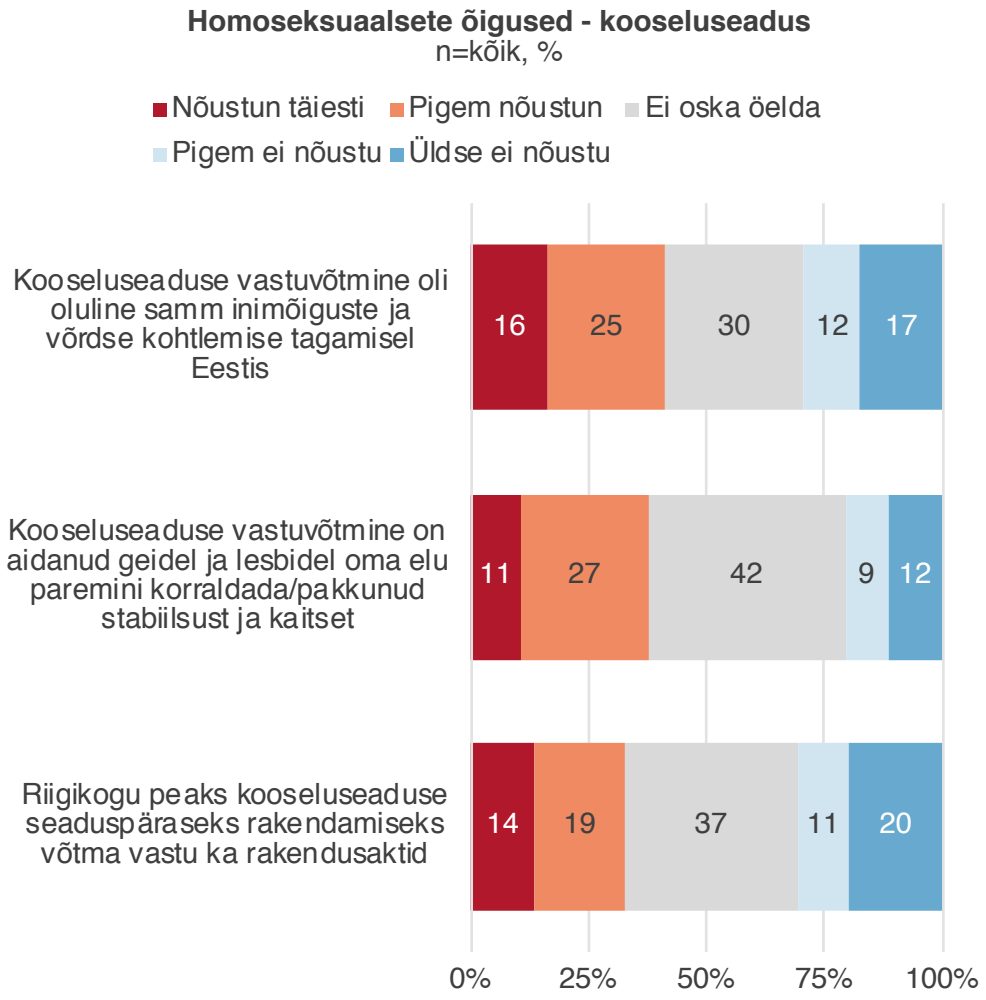

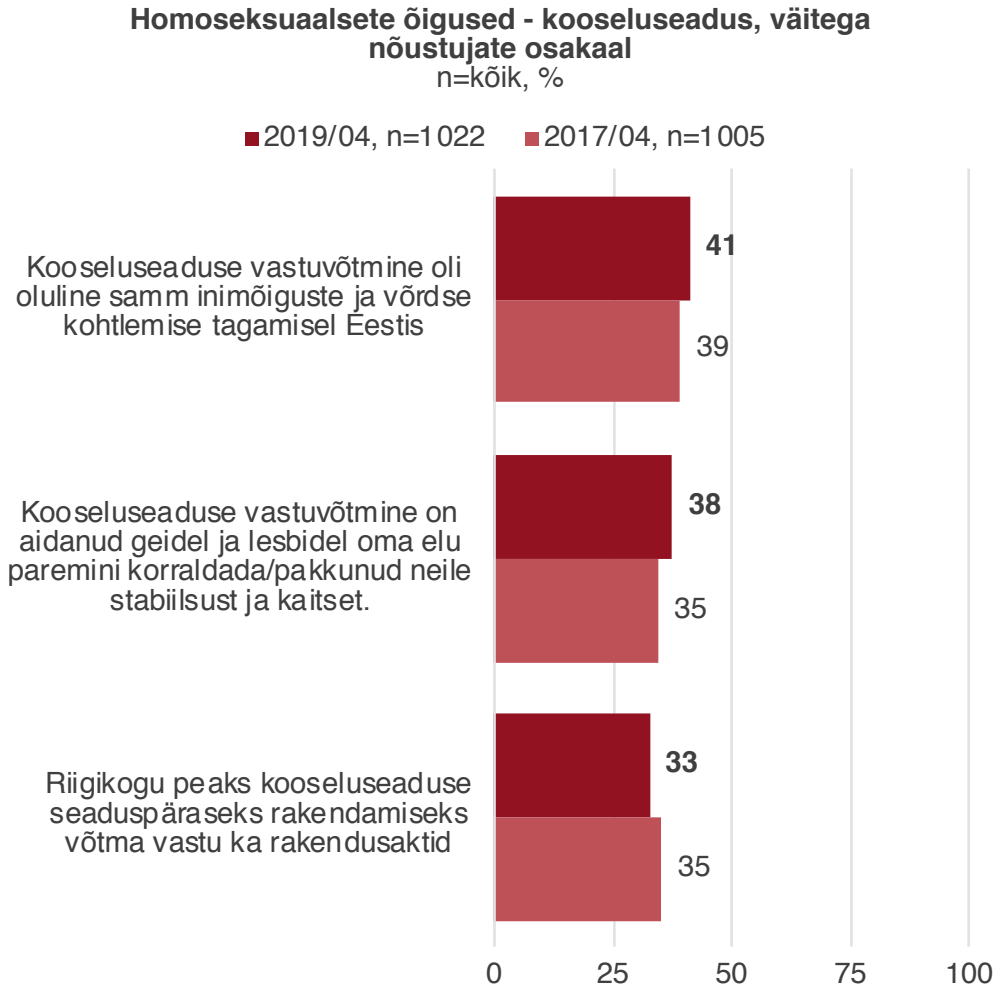

LGBT

Homoseksuaalsus – Erakonna/kandidaadi homoseksuaalsete õiguste pooldamise mõju poliitilisele valikule

- Vaatleme, kuidas mõjutaks poliitilist valikut see, kui mõni erakond/kandidaat, keda vastaja muidu toetaks, oleks tugev geide ja lesbide võrdsete õiguste, sh samasooliste abielu või partnerlusseaduse pooldaja.
- Positiivselt mõjutaks see 8%, negatiivselt 37%; mõju ei avaldaks see aga pea igale neljandale ja 13% ei osanud vastata.
- Võrreldes kahe aasta taguse uuringu tulemustega pole tulemused oluliselt muutunud.
- Poliitilisele valikule avaldaks see negatiivset mõju enam:
  - meeste (44%),
  - 60-74-aastaste (47%),
  - muukeelse elanikkonna (54%),
  - Põhja-Eesti (47%) ja Ida-Virumaa (67%) elanike puhul.
- Poliitilist valikut ei mõjutaks see keskmisest sagedamini:
  - 20-29-aastaste (57%),
  - eestikeelse elanikkonna (50%),
  - kõrgharidusega inimeste (49%),
  - Kesk- ja Lõuna-Eesti (vastavalt 55% ja 53%) elanike puhul.

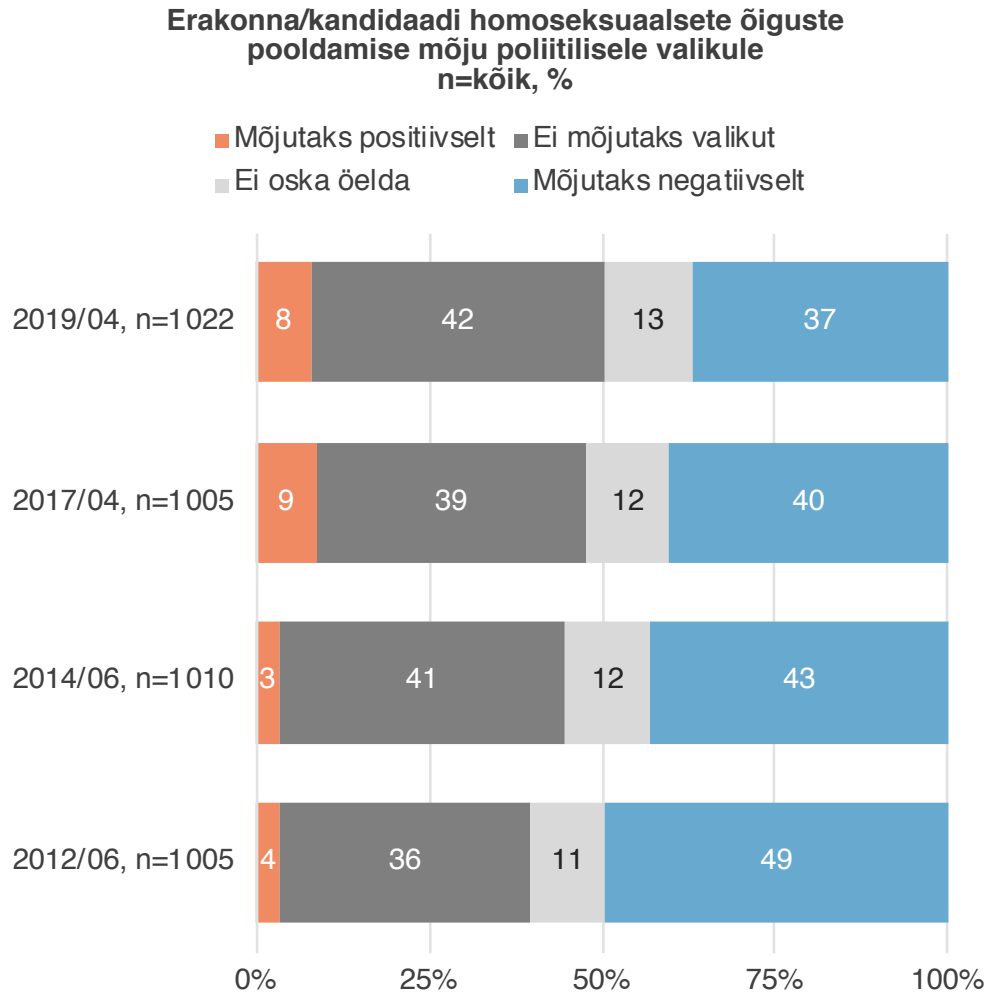

LGBT

Transsoolisus – Uskumine (Slaid 34)

- Esmalt uuriti, kas usutakse, et mehena sündinud inimene võib tunda end naisena ja vastupidi – naisena sündinud tunda end mehena. Jaatava vastuse andis 55%, eitava 22% ja vastata ei osanud 23% vastajaist.
- Transsoolisusse uskujate osakaal on kahe aasta taguse ajaga küll langenud -4%, kuid see on olnud samal tasemel ka 2012. aastal.
- Transseoolisusse usuvad sagedamini:
  - naised,
  - eestikeelsed elanikud,
  - kõrgharidusega inimesed,
  - Kesk-Eesti elanikud
  - maapiirkondade (64%) elanikud.
- Transsoolisusesse usuvad harvemini:
  - mehed,
  - üle 75-aastased,
  - muukeelsed elanikud
  - alg- või põhiharidusega inimesed,
  - Ida-Virumaa elanikud.

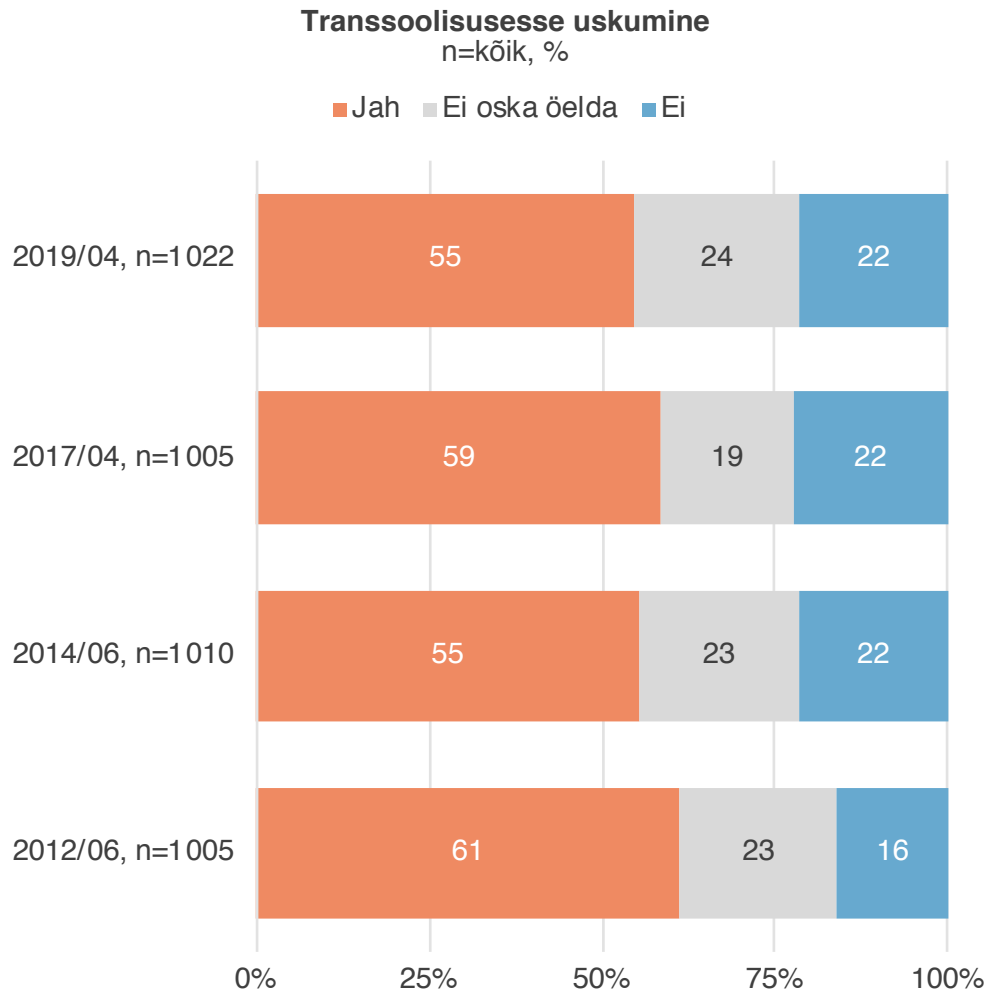

LGBT

Transsoolisus – Vastuvõetavus (Slaid 34)

- Kui veidi enam kui pooled uskusid, et transsoolisus on olemas, siis selle aktsepteerimise osas nii optimistlikud ei olda. Transsoolisust peab vastuvõetavaks 35% ja vastuvõetamatuks 47%, vastata ei osanud 18%.
- Suhtumine transsoolisuse vastuvõetavusse ei ole aja jooksul muutunud.
- Üldiselt peavad transsoolisust vastuvõetavamaks samad elanikkonnagrupid, kes selle olemasolusse uskusid.

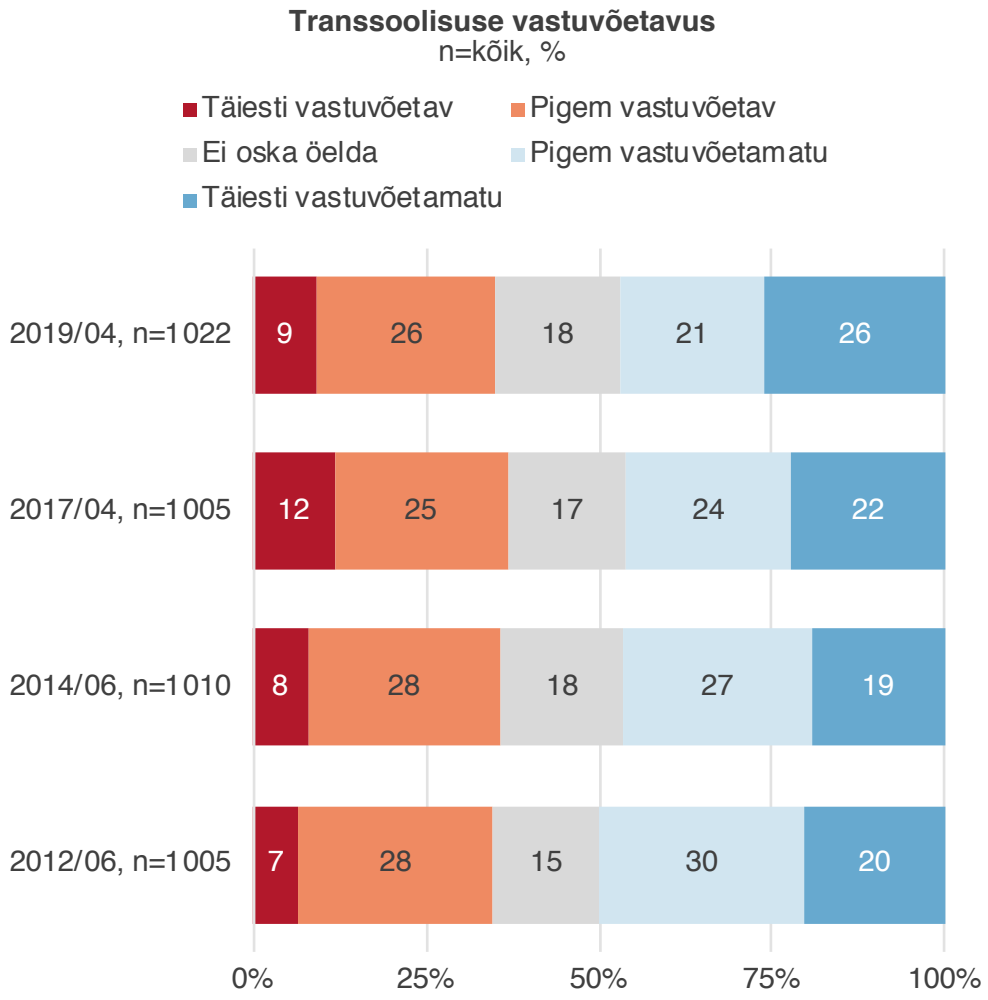

LGBT
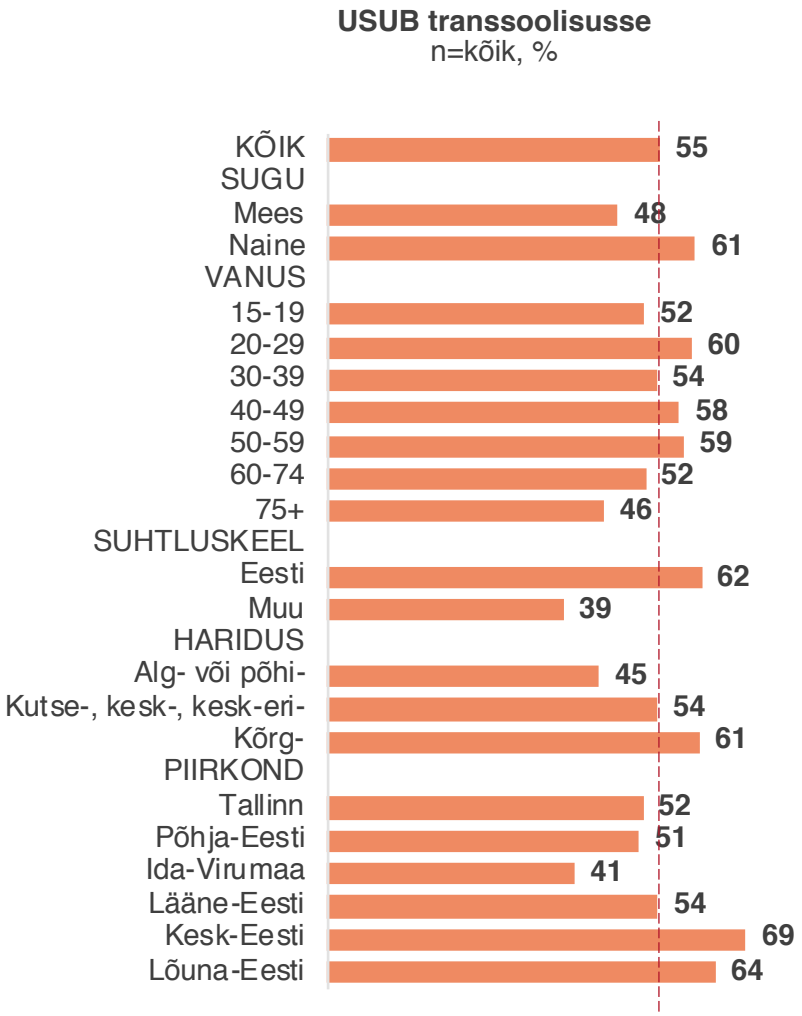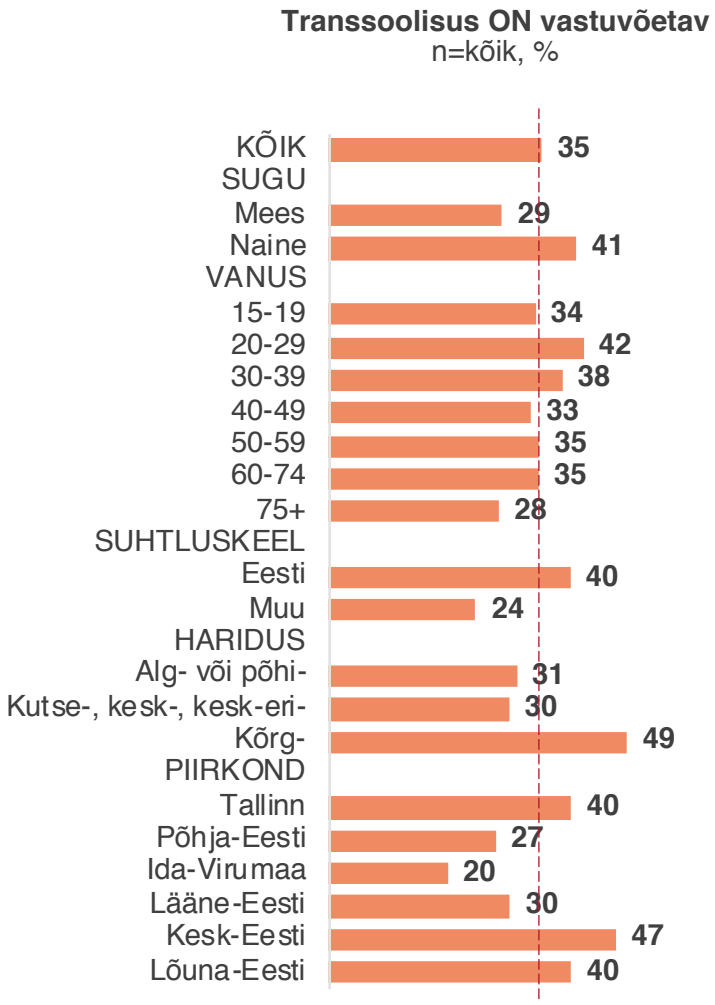
Transsoolisus – Uskumine ja vastuvõetavus